1013/2
KISWAHILI
KARATSI YA 2
MWIGO WA PTE MACHI/APRILI 2018
MUDA: SAA 2 ½

JINA LA MTAHINIWA ______________________________ NAMBARI________

TAREHE ____________________ SAHIHI ________________ DARASA__________

MAAGIZO

1. Andika jina lako, namba yako, tarehe, darasa kasha utii sahihi yako katika nafasi ulizoachiwa.
2. Mtihani huu una sehemu mbili muhimu. FASIHI na MBINU ZA KUFUNDISHIA.
3. Ni muhimu sana ufuate maagizo uliyopewa mwanzoni mwa kila sehemu.
4. Andika majibu yako kwenye nafasi ulizoachiwa.
5. Usitoe karatasi yoyote katika kijitabu hiki.
6. Majibu yote lazina yaandikwe kwa lugha ya kiswhaili.

Kwa matumizi ya mtahini pekee

SEHEMU	SWALI	UPEO	ALAMA
A	1 2 3 4 5 6	15 15 15 15 15 15	
B	7 8 9	20 20 15	
	JUMLA		

Karatasi hii ina kurasa 29 zilizopigwa chapa.

USHAIRI

Jibu swali la kwanza au la pili

Soma shairi lifuatalo kasha ujibu maswali.

1. Said A Mohamed: Sikate Tamaa.
   Chui wa kufuga

   Nilipofika kikomo, nilidhani ni kweupe
   Kumbe mbele kuna shimo, kunakotupwa matope
   Kwenye wingi wa kisomo, ajabu hiyo nikupe
   Mambo yasiyo kipimo, utayakutia huko

   Nikawa ni mwangalifu, macho yangu kupekupe
   Nikaona hitilafu, ya ulafi na ukupe
   Tabia zao hafifu, watamani uwatupe
   Na mengi yalo machafu, atayakutia huko

   Basi hageuka nyuma, nikaona miujiza
   Wale waliosimama, sasa wako kwenye kiza
   Si binaadamu thama, ni machui wanomeza
   Hapo hashangaa: Ama! Hawa chui wa kufuga!

   Medhani hufungwa watu, wapimao na kuwaza
   Kuwa tuamaini letu, mengi mema kutimiza
   Kumbe ni hatari yetu, hawa kuwapa uweza
   Kila mcheza na chatu, si ajabu kummeza

   Toka lini wa kuchera, nyama huyu ni katili
   Hachelei kuparura, hafugiki ni thakili
   Ukimya wake dharura, haufai pesa mbili
   Nionayo ni hasara, tija kwetu iko mbali

   Chui hulishwa chakula, thamani yake ni ghali
   Na pahala pa kulala, tunza zilo aliali
   Mbele yetu lahaula, tutajuta jambo hili
   Watazunguka kwa hila, chui hawano ni nduli.

a) Eleza mambo matano ambayo yanamkera mwandishi wa shiri hili. Alama 5

b) Huku ukitoa mifano, bainisha matumizi matatu ya uhuru wa kishairi. Alama 3

c) Andika ubeti wa tatu kwa lugha ya nathari. Alama 3

----

d) Eleza maana ya maneno yafuatayo kama yalivyotumia katika shairi. Alama 4

i) Shimo

----

ii) Ukupe

----

iii) Thama

----

iv) Tija

----

2. Soma shairi lifuatalo kasha ujibu maswali
King'ei na Amata: Taaluma ya ushairi

Kurikia si kuzuri, maneno musirukie
Mutakuja zushha shairi, makonde muyabugie
Mukimbie kwa ghyururi, kama kuku mukimbie
Maneno musirukie, wasemapo majabari

Wasemapo majabri, maneno musirukie
Hasa walio jeuri, kamwe musikurubie
Ndondi zitawaaziri, na kwa Mola mutubie
Maneno musirukie, wasemapo majabari

Hii nayo ni kiburi, lisemwalo murukie
Yafaa mjihadhari, gumzo mulisike
Musije watu hasiri, magumu yawashukie
Maneno musirukie, wasempo majabari

Kabla hajafikiri, jitu limgeukie
Likamzaba hodari, naye mbio akimbie
Likamkazia shari, na mbio asizijue
Maneno musirukie, wasemapo majabari

a) Mshairi anatoa ushauri gani? Alama 3

----

b) Andika methali moja inayorejelea ujumbe wa shairi hili. Alama 2

----

c) Eleza muundo wa shairi hili. Alama 4

----

d) Shairi hili ni la bahari kadha. Zitaje na uzitolee mifano. Alama 4

----

e) Eleza maana ya maneno yafuatayo kama yalivyotumiwa katika shairi. Alama 2

i) Muyabugie ---

----

ii) Jabari ---

TAMTHILIA

Jibu swali la tatu au la nne
K.W. Wamutila: Pango

3. "……………… Unanichochea niumwage mtama penye kuku wengi wewe …….?"

a) Eleza muktadha wa dondoo hili. Alama 4

---

b) Taja tamathali moja ya ufenu iliyotumika katika dondoo hili. Alama 1

---

c) Suala la utetezi juu ya matatizo mbalimbali yanayoikumba jamii ya Pango limejadiliwa kwa kina. Jadili kauli hii. Alama 10

KITHAKA WA MBERIA: NATALA

4. Jamii ya Natala imejawa na dhuluma.
   Jadili kauli hii kwa kutoa hoja kumi na tano. Alama 15

5. Swali la Tano: DUNIA MASHAKA MAKUU – LAMIN OMAR

   a) Eleza jinsi mwalimu Busara alivyotumia busara yake kuinua kiwango cha elimu katika shule ya jitihada. Alama 5

b) Eleza jinsi nyimbo zilivyotumika katika riwaya. Alama 10

----

6. Maisha Kitendawili – John Habwe

" ……………………….. Nyinyi ndio mboni na macho yetu katika kila Nyanja. Iwe ya kisayanzi au ya kijitimai."

a) Eleza muktadha wa maneno haya. Alama 5

----

b) Eleza yaliyotendeka kati ya wahusika hawa baada ya mazungumzo haya. Alama 10

SEHEMU YA C

MBINU ZA KUFUNDISHIA ALAMA 55
Jibu maswali yote katika sehemu hii.

7. Bi Mashaka ni mwalimu wa somo la Kiswahili katika shule ya Matopeni darasa la nne. Aligundua wanafunzi wake walitatizika sana katika mafunzo ya kusikiliza na kuongea. Aliwakasirikia na kukosa kuwashughulikia kabisa. Mshauri mwalimu huyu ili awe mwalimu bora kwa kujibu maswali yafuatayo.

a) Eleza chanzo cha matatizo ya wanafunzi hao katika mafunzo hayo ya kusikiliza na kuongea. Alama 5

b) Taja mafunzo matano yanayoweza kuwafaidi wanafunzi hawa kujiimarisha katika mafunzo hayo ya kusikiliza na kuongea. Alama 5

----

c) Mpendekezee mwalimu Bi. Mashaka, mbinu ambazo anaweza kutumia kutatua matatizo ya yanayowakumba wanafunzi wake katika mafunzo hayo ya kusikiliza na kuongea. Alama 5

----

8. a) Eleza hatua za kufunza nyakati na hali katika darasa la saba. Alama 10

b) Ni mambo gani muhimu ambayo utawaeleza wanafunzi ili wafahamu matumizi ya nomino katika ngeli ya u –zi ? Tumia aina tano tofauti za nomino. Alama 10

----

9. a) Fafanua mambo muhimu yanavyozingatiwa na wanfunzi darasani wakati wa mazoezi ya ufunzaji katiti. Alama 10

----

b) Eleza umuhimu wa kutumia nyenzo katika madarasa ya chini. Alama 5